

OVER PRINT EN DIGITAAL ALS EEN SIAMESE TWEELING

In april 2018 is *The Low Countries. Arts and Society in Flanders and the Netherlands* verschenen, het Engelstalige jaarboek van Ons Erfdeel vzw. Het thema van deze editie is gewijd aan onze Oude Meesters, die zich nooit vergisten als het over lijdën ging, zoals W.H. Auden wist toen hij in de late jaren 1930 voor het aan Bruegel toegeschreven schilderij *De val van Icarus* stond in het Brusselse Museum voor Schone Kunsten. Het was meer dan hoog tijd om in dit jaarboek aandacht te besteden aan onze Vlaamse en Hollandse Meesters. Ze worden wereldwijd herkend en erkend als meesters van licht, kleur en detail.

Dit 26ste nummer van *The Low Countries* is het laatste op papier. Met fierheid en enige weemoed kijkt de redactie terug op al die boeken: “Het is gezien. Het is niet onopgemerkt gebleven.” Maar niet getreurd. Vanaf volgend jaar vindt u ons op www.thelowcountries.eu. Daar zullen we met hetzelfde elan en evenveel diepgang informatie, commentaar en essayistiek brengen over de Lage Landen. Voor meer mensen. Wij zijn nog lang niet uitverteld.

Het is hard en snel gegaan voor uitgevers van krant tot boek sinds midden jaren 1990 het internet doorbrak. Puur papieren media verliezen wereldwijd abonnees en lezers. Digitale publicaties compenseren dat verlies niet altijd. Zoals elke uitgever staat Ons Erfdeel vzw in een snel evoluerende omgeving voor de vraag: hoe omgaan met de spanning tussen print en digitaal? Daarnaast blijft het moeilijk verdienmodellen te vinden voor digitale media. Tegelijkertijd blijft er een markt voor het boek. Als materieel object, als artefact met zijn eigen geur en kleur behoudt het zijn waarde. Je kunt het je eigen maken door er je naam in te schrijven, passages te onderstrepen of notities te maken. Een opdracht van de schrijver zelf maakt het bijzonder. De magie van het gedrukte woord is nog altijd levend. Marktontwikkelingen tonen aan dat het betere boek opnieuw meer gewaardeerd wordt en dat mensen daar ook geld voor over hebben. Het mooi vormgegeven boek is zelfs aan een bescheiden opmars bezig.

Jan De Maesschalck, *Untitled*, 2001, acryl, acrylmedium op papier, 31,7 x 42,2 cm

© Jan De Maesschalck / Zeno X Gallery, Antwerpen, © Sabam Belgium 2018

Uitgevers wereldwijd stappen af van de keuze tussen print of digitaal en kiezen meer en meer voor een hybride model van print *en* digitaal. Ze omarmen een toekomst die beide aanbiedt.

Elke uitgever moet keuzes maken, prudent blijven en doortastend zijn. Wij geloven dat we ons bereik in het Engels sterk kunnen vergroten door het papieren jaarboek te vervangen door een ambitieus online platform. Tegelijk geloven we dat dit blad, *Ons Erfdeel*, een rol kan blijven spelen in het hierboven genoemde hybride model.

Omdat de afstemming tussen en de complementariteit van print en digitaal voortdurend evolueert, willen we graag uw mening horen over de omgang met papieren en digitale media.

We zouden het zeer op prijs stellen indien u wilt meedoen aan een publieks-onderzoek. De vragenlijst vindt u via deze link: www.onserfdeel.be/nl/vragenlijst. De redactie dankt u alvast voor uw bereidwillige medewerking.

LUC DEVOLDERE

Hoofdredacteur